

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«   »   2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Звукорежисура музично-концертних заходів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньо-професійної програми: 025.00.02 Сольний спів

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>3122/23</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>ЖЗ</u> (прізвище, ініціал)
« »	20 <u>23</u> р.

Київ – 2022

Розробник: Левіт Дмитро Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Викладач: Левіт Дмитро Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент викладач кафедри академічного та естрадного вокалу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 30.08. 2022 року № 11

Завідувач кафедри _____ Олена ЗАВЕРУХА
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів

____. ____ .2022 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ Яна КИРИЛЕНКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

____. ____ .2022 р.

Заступник декана _____ Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	<i>Вибіркова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>5/150</i>	
Курс	<i>2</i>	
Семестр	<i>3</i>	<i>4</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>
Обсяг кредитів	<i>3</i>	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>90</i>	<i>60</i>
Аудиторні	<i>42</i>	<i>28</i>
Модульний контроль	<i>6</i>	<i>4</i>
Самостійна робота	<i>42</i>	<i>28</i>
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	<i>залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування системи теоретичних знань, практичних вмінь і навичок для звукорежисури музично-концертних заходів, засвоєння елементів режисерського мистецтва, оволодіння практичними засобами та методами, удосконалення культури майбутнього постановника музично-концертних заходів.

Завдання курсу: усвідомлення суті і функцій звукового оформлення музично-концертних заходів, його місця у системі організації музично-видовищних культурно-дозвілєвих заходів; опанування знань і умінь, необхідних для втілення звукового оформлення музично-концертних та театралізованих заходів, шоу-програм; формування досвіду емоційного і свідомого ставлення до звукового оформлення музично-концертних заходів, шоу-програм; оволодіння досвідом творчої діяльності в галузі звукового оформлення музично-концертних заходів у сценічній діяльності.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК-1 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК-5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-6 Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК-7 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК-11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК-12 Здатність працювати автономно.
- ЗК-13 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК-14 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-15 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові (спеціальні) компетентності:

- СК-5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК-6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК-7 Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК-9 Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК-11 Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК-12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК-13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК-14 Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК-16 Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

1. Результати навчання за дисципліною:

- РН-11 Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській практичній діяльності.
- РН-12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- РН-17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
Л		п	лаб	інд	с.р.	м.к.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Художні оформлення музично-концертних заходів							
Змістовий модуль 1. Особливості театральної музики							
Тема 1. Особливості театральної музики. Загальні положення звукового оформлення вистав.	18		8			10	
Тема 2. Класифікація звукового оформлення музично-концертних заходів	16		8			8	
Тема 3. Виразні засоби музики.	18		10			8	
Тема 4. Звуко-шумовий ряд вистави та концерту. Класифікація шумів та звуків.	16		8			8	
Тема 5. Співвідношення музики і шумів з іншими компонентами вистави та концерту. Драматургічні функції музики.	16		8			8	
Модульний контроль	6						6
Разом	90		42			42	6
Змістовний модуль 2. Етапи роботи режисера над музично-шумовим оформленням.							
Тема 6. Етапи роботи режисера над музично-шумовим оформленням.	8		4			4	
Тема 7. Призначення, зміст, послідовність складання партитури. Складання музичної партитури заходу.	12		6			6	
Тема 8. Звуковий образ вистави чи концерту та їх складові.	16		6			10	
Тема 9. Взаємодія музики з іншими компонентами музично-концертних заходів	10		6			4	
Тема 10. Принципи та особливості підбору музичного матеріалу до тематичних, театралізованих концертів та шоу.	10		6			4	
Модульний контроль	4						4
Разом	60		28			28	4

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Звуко-шумові особливості оформлення музично-концертних заходів

Тема 1. Особливості театральної музики. Загальні положення звукового оформлення вистав.

Специфіка театральної музики, її підпорядкованість законам сценічної дії. Музика як елемент даної сценічної дії, її роль у створенні атмосфери вистави, темпоритму, характеристики дійових осіб, часу та міста вистави.

Тема 2. Класифікація звукового оформлення музично-концертних заходів.

Поняття, специфіка і функції музичного прологу, його завдання. Музичний епізод, як самостійний фрагмент театралізованої вистави, поняття музичного номеру, його різноманітність, музичний антракт, музичний фінал – кульмінація сценічної дії. Поняття музичного лейтмотиву, його роль в театралізованій виставі. Лейтмотив як узагальнення характеру проблематики та конфлікту п'єси, як засіб створення режисерського акценту. Структурно-композиційні функції лейтмотивів.

Тема 3. Виразні засоби музики.

Мелодія, як головний виразний засіб. Поняття тембру. Ритм, його роль в створенні темпоритму сценічної дії. Динамічні відтінки. Слухання музичного матеріалу і визначення в ньому мелодії, темпу, ритму, динаміки, тональності, ладу (мажорного та мінорного). Тональність вистави.

Тема 4. Звуко-шумовий ряд вистави та концерту. Класифікація шумів та звуків.

Шуми та звуки як важлива складова частина художнього синтезу драматичної вистави. Класифікація шумів та звуків. Шуми та звуки природи, та стихійних явищ. Транспортні шуми. Побутові шуми. Виробничі шуми. Батальні шуми. Ігрові шуми - як синхронний супровід дії персонажу, сценічні та фонові шуми. Функції шумів в сценічній дії: визначення часу дії, визначення місця дії, створення ілюзії руху. Шуми і звуки як режисерський акцент. Звуковий лейтмотив. Способи імітації шумів та звуків. Шумова фонотека. Прослуховування шумових різновидів та визначення їх щодо сценічної дії.

Тема 5. Співвідношення музики і шумів з іншими компонентами вистави та концерту. Драматургічні функції музики.

Три образи вистави - образ дії, звуковий і зоровий - як складові загально сценічного образу. Таймінг музичного матеріалу заходу. Відповідність та контрастність музично-шумового оформлення сценічного твору. Сюжетна та умовна театральна музика, її специфіка. Головні функції сюжетної музики: характеристика дійових осіб, характеристика місця та часу дії, створення певної атмосфери, тощо. Діюча роль умовної музики в її конструктивно-композиційній функції. Використання як дійового фону та заставки між епізодами. Драматургічний потенціал музичних образів. Музика як засіб характеристики.

Музична характеристика місця та часу дії. Національна музична характеристика. Музика як засіб розкриття внутрішньої дії. Музика як засіб вираження над завдання вистави. Тиша як звуковий образ.

Змістовний модуль 4. Етапи роботи режисера над музично-шумовим оформленням.

Тема 6. Етапи роботи режисера над музично-шумовим оформленням.

Робота над музично-шумовим оформленням вистави на етапі режисерського аналізу театралізованого видовища. Режисерський аналіз звукового плану. Режисерський задум звукового образу вистави. Аналіз авторських ремарок в тексті. Музичні асоціації епохи. Тональний образ вистави. Тональна атмосфера. Втілення задуму музично-шумового рішення. Робота з композитором. Партитура музичного і звукового супроводу вистави. Значення звуко-шумової партитури, її послідовність, зміст, особливості складання звуко-шумової партитури. Звуко-шумова партитура як необхідний елемент в роботі з звукорежисером. Закони і основні принципи складання звуко-шумової партитури.

Тема 7. Призначення, зміст, послідовність складання партитури.

Складання музичної партитури заходу.

Партитура музичного і звукового супроводу вистави. Значення звуко-шумової партитури, її послідовність, зміст, особливості складання звуко-шумової партитури. Звуко-шумова партитура як необхідний елемент в роботі з звукорежисером. Закони і основні принципи складання звуко-шумової партитури.

Тема 8. Звуковий образ вистави чи концерту та їх складові.

Загально сценічний образ вистави. Засоби створення музичних образів. Музика і живе слово: основні принципи їх поєднання. Тиша як звуковий образ. Перегляд і прослуховування уривків зі спектаклів. Визначення звукового образу вистави чи концертної програми.

Тема 9. Взаємодія музики з іншими компонентами музично-концертних заходів.

Номерний (музичний номер звучить один раз), лейтмотивний (повторюваність музичних тем) та мішаний (поєднання номерної та лейтмотивної структур) типи музично-шумового оформлення. Принципи взаємодії у музичному вирішенні вистави. Принцип тотожності. Принцип контрасту. Варіанти взаємодії музики з принципами музичного вирішення. Музична пародія як різновид трансформації музичної теми. Способи створення музичної пародії. Зразки музичних пародій. Прийоми включення музики до сценічної дії. Підкреслення дії що відбувається на сцені. Розкриття дії, що розгортається за сценою. Випередження дії музикою. Ремінісценція. Підкреслення сценічної дії за допомогою шумів.

Тема 10. Принципи та особливості підбору музичного матеріалу до тематичних, театралізованих концертів та шоу.

Залежність музичного оформлення від специфіки та видів тематичних, театралізованих концертів та шоу. Музичний номер, як основний елемент музичного оформлення цього виду сценічної дії. Органічний зв'язок фонограми з живим виконанням. Музичний вступ у виставі та естрадному святі. Увертюра. Зібрання уваги глядача за допомогою музичного оформлення. Принцип повтору як музичне рішення сценічного твору. Музичний антракт. Основна музична тема вистави. Лейтмотив. Мішана побудова музичного вирішення сценічного твору. Музичний фінал.

Перегляд та аналіз відеоматеріалів різноманітних концертних програм та шоу.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	21	21	14	14
Робота на практичному занятті	10	21	210	14	140
Виконання завдань до самостійної роботи	5	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			281		204
Максимальна кількість балів: 485					
Розрахунок коефіцієнта: 4,85					

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№	Зміст завдання	Критерії оцінювання
Модуль 1		
1	Підібрати музичний супровід до вірша, прози, монолога.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. Оригінальність концепції супроводу (3 б.).
2	Підготувати звуко-шумовий ряд до вистави за вибором студента.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. Оригінальність обраного матеріалу (3 б.).
3	Розібрати драматургію музичного вступу за вибором студента	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
4	Розробити план роботи над музично-шумовим оформленням концерту.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
5	Розробити музично-шумове оформлення концерту.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
Модуль 2		
6	Підготувати звукову партитуру спектаклю.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).

7	Підготувати звукову партитуру концерту.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
8	Підготувати доповідь на тему «Звуковий образ вистави чи концерту та їх складові»	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
9	Розкрити Принципи та особливості підбору музичного матеріалу до тематичних, театралізованих концертів та шоу.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).
10	Розробити звуко-шумове оформлення шоу-програми за вибором студента.	1. своєчасність та якість виконання (2 б.); 2. ґрунтовна відповідь у розкритті питання в повному обсязі (3 б.).

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у практичного захисту концепції звуко-шумового оформлення музично-концертного заходу.

Максимальна кількість балів – 25.

№	Критерії оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1.		
1.	Оригінальність задуму оформлення .	5
2.	Відповідність задуму конкретній програмі	5
3.	Використання різноманітних шумів	5
4.	Використання музичних фрагментів	5
5.	Розкриття музично-шумового образу програми.	5
Максимальна кількість балів		25
Змістовий модуль 2.		
1.	Оригінальність задуму оформлення .	5
2.	Відповідність задуму конкретній програмі	5
3.	Використання різноманітних шумів	5
4.	Використання музичних фрагментів	5
5.	Розкриття музично-шумового образу програми.	5
Максимальна кількість балів		25

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

3-й сем. – залік.

4-й сем. – залік

6.5 Шкала відповідності оцінок.

7 Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Назва модуля	Модуль 1					Модуль 2				
	Предмет і завдання курсу. Основні етапи розвитку художнього оформлення та звукорежисури музично-концертних заходів.					Технологія виготовлення декоративного оформлення, театральної бутафорії, сценографії. Робота над розробкою декоративно-художнього оформлення музично-виховного заходу.				
Тема	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Практичні (год.)	8	8	10	8	8	4	6	6	6	6
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Особливості театральної музики. Загальні положення ...	Класифікація звукового оформлення музично-концерт. заходів	Виразні засоби музики	Звуко-шумовий ряд вистави та концерту	Співвідношення музики і шумів з іншими компонентами	Етапи роботи режисера над музично-шумовим оформленням	Призначення, зміст, послідовність складання партитури	Звуковий образ вистави чи концерту та їх складові.	Взаємодія музики з іншими компонентами музично-концертних заходів.	Принципи та особливості підбору музичного матеріалу до тематичних, театралізованих концертів та шоу
Практичні	Практ. (10+1)*4= 44 б	Практ. (10+1)*4= 44 б	Практ. (10+1)*5= 55 б	Практ. (10+1)*4= 44 б	Практ. (10+1)*4= 44 б	Практ. (10+4)*2= 22 б	Практ. (10+4)*3= 33 б	Практ. (10+4)*3= 33 б	Практ. (10+4)*3= 33 б	Практ. (10+4)*3= 33 б
Самостійна робота	56.	56.	56.	56.	56.	56.	56.	56.	56.	56.
Види ПК	Модульна контрольна робота 25 балів					Модульна контрольна робота 25 балів				
Всього за модуль	281					204				
Разом	485, коеф. 4,85									

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Власов В. Експлікація музично-шумового оформлення вистави. - Рівне, 1998.
2. Корнієнко Н. Театр сьогодні - театр завтра. - К., 1991.
3. Машенко М. Джерела гармонійної краси. - К., 1978.
4. Фількевич Г. Музика в драматичному театрі - К., 1998.
5. Фількевич Г. Музика у драматичному театрі (Історичний огляд) // Музика і драматичний театр. - К.: КДІТМ, 1994. - С.1-35.
6. Зінкевич О. Якби драматург був музикантом... - К., 1980
7. Гозулова Н. Музичне оформлення вистави. - К., 1989. - 4.1.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека звуків <https://freesoundhub.com/>
2. Wav-бібліотека <https://wav-library.net/sounds-noises>
3. Як створюють звукові ефекти у кіно
https://www.bbc.com/ukrainian/vert_fut/2015/06/150624_vert_cul_sounds_in_movies_vp

Рекомендована література розміщена в інституційному репозиторію.